

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA SPOLEČENSKÉHO CHOVÁNÍ

Miloš Macourek

Ten den probírala paní učitelka hudební nástroje, fagot, basu, bombardon, helikon a taky bubny zvané tympány, a Horáček hned samozřejmě předváděl, jak se na takové tympány hraje, začal mlátit, blázen jeden, do hlavy Čermákovou, co seděla před ním, ta si to samo sebou nenechala líbit, takže si asi dovedete představit, co se ve třídě dělo, ale nakonec je paní učitelka od sebe přece jenom odtrhla a řekla, Horáček k tabuli a Čermáková taky, vidím, že je načase, abych vám vysvětlila základní pravidla společenského chování, protože kdyby člověk nevěděl, co jste zač, mohl by si vás klidně splést s pavíany nebo tygry v zoologické zahradě.

A Horáček s Čermákovou přišli na stupíněk a paní učitelka řekla, tak si tedy pamatuj, Horáčku, že muž se k ženě nikdy nechová neurvale jako nějaký Kanadčan při hokeji, ale vždycky jemně, ušlechtilě a galantně, za což mu žena odplácí čím? No, Čermáková? No přece svou roztomilostí. Zkusme si to!

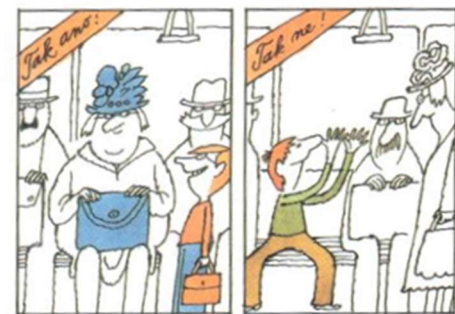

A paní učitelka si sedla na židli, ale hned zase vstávala a přitom říkala Čermákové, dávej pozor, Čermáková, ty jsi dáma, já jsem pán a právě ti uvolňuji místo v tramvaji. A ty uděláš co? No přece tohle! A paní učitelka kývla lehounce

hlavou, jako že děkuje, a přitom se strašně krásně usmála.

Ale hned se zase zamračila, ukázala prstem na Horáčka a řekla, tak a teď to zkusíš ty! A Horáček si sedl na židli a hned zase vstal,

jako že je ta židle volná a že si na ni může Čermáková sednout, a Čermáková si sedla, kývla hlavou, jako že děkuje, a přitom se na Horáčka strašně krásně usmála a paní učitelka začala tleskat a volat na celou třídu, no vidíte, děti, jak jim to jde, najednou se chovají jako dva lidi, a ještě před chvílí na sebe byli jako pes a kočka, výborně, tak se mi to líbí, budeme v tom pokračovat a vysvětlíme si, kdo koho pouští první do dveří a tak dále a tak dále, je toho mnoho, nesmíme ztrácet čas.

(Mach a Šebestová za školou; ilustroval Adolf Born)

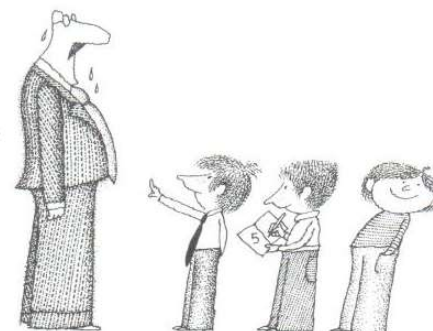
APRÍLOVÁ ŠKOLA

Jiří Žáček

Navštívíme dneska spolu
aprílovou školu,
kde žáci – s poškoláky v čele –
zkoušejí pana učitele.

Když domů pětku přinese si,
syn vykráká ho za pačesy
(jestliže ovšem nemá pleš)...

Všecko je pravda – žádná lež!

(Aprílová škola; ilustroval Adolf Born)

ZÁŘÍ

Zdeněk Svěrák

Září, září
na léto jde stáří
zlaté slunce září
malátně a s únavou

Žáci, žáci
ve slohové práci
píší, jak nám ptáci
mizí nad hlavou

Švestky se modrají
jablka sládnou
podzim jde po kraji
rybníky chladnou

Obal se, pavoučku
hedvábnou nití
ulétni podzimu
nebo tě chytí

Září, září
na léto jde stáří...

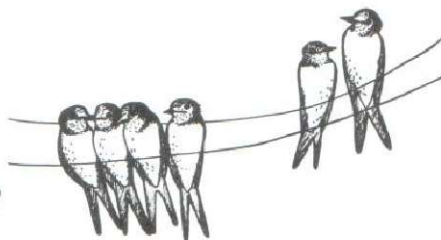

(Když se zamiluje kůň; ilustrovala Vlasta Baránková)

NOTY

Jiří Švrtner [Švrtner]

Podzim se chlubí dětem,
jak je strakatý,
a vlaštovičky před odletem
sedají v hejnu na dráty.
A proč tam sedají ty vlaštovičky?
Aby měl vítr noty na písničky
a mohl ti je hvízdát na fujaru,
než se zas hnízda rozezvučí k jaru.

(zařazeno v knize Dagmar Šottnerové: Léto a podzim;
ilustrovaly Jitka Tláskalová, Dagmar Šottnerová)

CESTA DO ŠKOLY

Hanka Jelínková

Co si o mně šuškejí
cestující v ?

Proč se smějí v jednom kuse
cestující v ?

Diví se mi kolemjdoucí
psi i kočky, ba i .

Údivem mi brada spadla
při pohledu do .

rozespalá po ránu
jdu do školy v .

(Obrázkové básničky; ilustrovala Věra Faltová)

1. Doplň text slovy z obrázků. Báseň přečti ještě jednou.

JAK SPORTUJEME

Jiří Havel

Přemek plave v gramatice,
Dana bruslí při matice,
Tomáš zase u tabule
schytá skoro všechny kule.
Eliška si ráda šplhne,
když to nejde, rychle zdrhne,
její sestra Kateřina
je přece jen trochu jiná,
což vám každý dosvědčí –
skáče druhým do řeči.

Jak je vidět, sport nás baví,
je to vzácný dar,
který vždycky slouží zdraví.
Takže, sportu zdar!

(Ať se mračí jenom mrak)

KDYŽ SE JEŠTĚ LÉTALO V BALONECH

Ivan Blatný

Balon, zlatý jako slunce,
jako kůže na meruňce, kolébal se houpy – hou,
letěl tiše oblohou.

Zlatý jako pampelišky
bez hluku se snášel z výšky,
zlatý jako včelí med
bez hluku zas vzlétal zpět.

(Jedna, dvě, tři, čtyři, pět; ilustrovala Denisa Wagnerová)

1. Přečti, k čemu autor přirovnává balon.

2. Říkej, jaké by byly výhody a nevýhody cestování balonem.

MOTOCYKL

Josef Kainar [Jozef Kajnar]

Hádej, malý, víš, jak vznikl
tento krásný motocykl?

To se vzaly šroubky, páky,
kolečka a posouváky,
písty, nýty, hřídel, rourky,
klínky, válce, jímky, d'ourky,
potom se to nabarvilo –
no a vidíš. Už to bylo.

Sedni na to! A v ten mžik
bude z tebe závodník.

(Říkadla; ilustroval Zdenek Seydl)